

voorkomende artikelen van technischen of administratieven aard. Uit de ongevallenwet is alleen datgene opgenomen, waarmede de belangen der geneeskundigen van nabij of van verre gemoeid zijn, of waarop het voor hen noodig is acht te geven.

Zoodra de bij deze wetten behorende Kon. Besluiten zullen zijn uitgevaardigd, zullen zij worden gepubliceerd.

Voorts werden in dit derde Supplement opgenomen alle nieuwe voorschriften voor de dagelijksche praktijk van den geneesheer, te weten die betreffende de serum antidiphthericum-bereiding, de koe-pokinenting, de nomenclatuur der doodsoorzaken, en de vrijstelling van briefport.

Wij zijn grooten dank aan Dr. BRUINSMA verschuldigd voor de nauwgezetheid, waarmede hij deze verzameling van op geneeskundig gebied werkende wetten en besluiten volledig houdt. STRAUB.

INGEZONDEN.

OVER ALCOHOL-INJECTIES BIJ BREUKEN.

In het nummer van 5 October j.l. maakt collega VAN STRATEN eenige opmerkingen naar aanleiding van mijne mededeeling over de behandeling van breuken met alcohol-injecties (dit *Tijdschrift* 1901, Deel II, n°. 11). Het belang der zaak noopt mij op dit artikel terug te komen. Onze mededeeling steunde op stevige basis n.l. de klinische ervaring van hen, die vroeger alcohol-injecties bij breuken verrichtten en de anatomische veranderingen, die wij zelf vonden bij patiënten, die op deze wijze behandeld werden. Wil collega VAN STRATEN nu zijn in vele opzichten van de gangbare meening afwijkende opvatting verdedigen tegen hen, die vroeger de methode van SCHWALBE toepasten, dan kan hij dit alleen op overtuigende wijze doen, indien hij *zijn* resultaten aan de hand der ziektegeschiedenissen publiceert. Zoolang hij daartoe niet is overgegaan, blijft ieder debat onvruchtbaar, omdat het loopt over de meer of mindere waardeering van voor- en nadeelen der methode. Zoolang ook zullen vele van de gemaakte opmerkingen voor anderen dan den schrijver geen waarde hebben. Toch zou ik op een paar feiten nog eens de aandacht willen vestigen.

De behandeling met alcohol-injecties geeft slechte resultaten. VISSER spreekt van een genezing in 50 pCt. der gevallen. EXLER geeft voor navel-, dij- en liesbreuken resp. 66²/₃, 59¹/₂ en 56 pCt. of gemiddeld 60.7 pCt. (niet 70 pCt., zooals collega VAN STRATEN zegt). Berekenen wij ten einde over een zo groot mogelijk aantal gevallen te oordeelen het procent der genezingen van beide schrijvers te zamen dan komen wij tot een cijfer van 55.3 pCt. Dat het aantal *duurzame* genezingen nog kleiner moet zijn toonden wij reeds vroeger

aan. Stellen wij ons met zulke resultaten tevreden, dan zouden wij met evenwel recht de door onze voorvaderen uitgevoerde acupunctuur van BONNET of de subcutane scarificaties van VELPEAU kunnen aanwenden. Tegenwoordig beschikken wij over betere middelen. Al wil de schrijver de behandeling met alcohol-injecties *niet* vergelijken met de radicale operatie, wij doen dat *wel* omdat de waarde van een bepaalde methode alleen beoordeeld kan worden, indien men haar resultaten plaatst naast die van andere. En indien wij dat doen, dan staat vast, dat (vooral voor menschen der arbeidende klasse) de radicale operatie de behandeling onzer keuze *moet* zijn, omdat het er op aan komt de patiënten met de grootst mogelijke zekerheid in den kortst mogelijken tijd volkomen te herstellen, terwijl hun zooveel mogelijk pijn dient bespaard te worden. Daarom is het optreden van een absces of van een huidnecrose zoo te vreezen, omdat zulke complicaties aan menschen met breuken een langdurige ongeschiktheid tot werken kunnen berokkenen. Daarom ook dient een behandeling nagelaten te worden, die onzeker wat het resultaat betreft, herhaaldelijk uitgevoerd, de patiënten telkens weer blootstelt aan heftige pijn. Dat deze pijn („angst”) bij mannen zooveel vaker aanleiding geeft tot syncope dan bij vrouwen en kinderen is gemakkelijk te begrijpen, indien men weet dat vrouwen ter plaatse geen plexus pampiniformis hebben, dat bij kinderen, wier geslachtelijke functies nog niet tot ontwikkeling zijn gekomen, een injectie in de liesstreek een minder heftig insult is en indien men weet dat af en toe *in* de zaadstreng gespoten werd.

Bij de injecties kan men den funiculus niet met zekerheid vermijden. Dikwijls is het onmogelijk den funiculus aan de apertura externa can. inguin. duidelijk te voelen of van den breukzak te onderscheiden. Zelfs is dit dikwijls het geval indien bij operatie deze deelen voor directe betasting en het onderzoek met het oog toegankelijk zijn, vooral indien men te doen heeft met een congenitale hernia, waar de funiculus niet een duidelijk samenhangende streng is, doch over een grootere vlakke van den breukzak uitgespreid met dezen innig verbonden is.

Bovendien is niet met zekerheid uit te maken of een breuk gereponeerd is. Herhaaldelijk is het ons voorgekomen, dat wij meenden een totale repositie volvoerd te hebben, terwijl bij operatie bleek, dat in den breukzak al of niet geadhaereerd omentum te vinden was. En hoe is het indien wij te doen hebben met een blaasbreuk of met een liesbreuk, waarbij aan de rechterzijde het coecum of aan de linkerzijde de flexura sigmoïdea „par glissement” in het scrotum zijn gekomen? Hier drukt men den inhoud van blaas of darm weg, men *meent* de breuk gereponeerd te hebben en het intestinum ging niet van zijn plaats. Dit werd ons door het anatomisch praeparaat bij de operatie bewezen. Is men niet in de gelegenheid zich zelve door de operatie te controleeren, dan gaat men onwillekeurig te veel vertrouwen stellen in de diagnostiek en begaat men onwetend de grootste fout door te injicieeren in een breuk, die men *meent* gereponeerd te hebben doch die *niet* gereponeerd is. Daarom veroordeelden wij in de eerste plaats op theoretische gronden het blindelings injicieeren van alcohol. Hetgeen wij bij operaties vonden bewees, dat deze veroordeeling gerechtvaardigd was. Wij meenen dan ook, dat aan de verdediging der alcohol-injecties door collega

VAN STRATEN geen waarde mag worden toegekend, omdat zij die anatomische basis mist.

Ten overvloede zij nog opgemerkt, dat eenige van de gevallen, die den stoot gaven tot onze mededeeling, behandeld werden door artsen, die de injecties volgens SCHWALBE vaak toepassen en die daarom moeten geacht worden, haar lege artis uit te voeren. Toch vonden wij de door ons beschreven veranderingen in zaadstreng en breukzak. Dit is een bewijs te meer voor de juistheid van ons standpunt tegenover de injecties van alcohol bij breuken. Door onze vroegere mededeeling en het bovenstaande acht ik dat standpunt, voor ieder, die overtuigd wil zijn, voldoende toegelicht.

Utrecht, 17 October 1901.

H. J. LAMÉRIS.

De commissie voor de VIRCHOW-hulde heeft nog een bijdrage ontvangen van Dr. H. DE ZWAAN te 's-Gravenhage, die niet vermeld is in de lijst van bijdragen in n°. 15.

Namens de commissie:

B. J. STOKVIS, *Voorzitter.*

P. MUNTENDAM, *Secretaris.*

BERICHTEN.

BUITENLAND.

BERLIJN. — Sterfte- en geboortecijfers. Uit de verslagen van de Gotha en andere verzekeringsbanken blijkt, dat het beroep van arts zeer gevaarlijk is. Tusschen den 21 en 45-jarigen leeftijd stierven onder de artsen 29 pCt. meer dan gemiddeld verwacht kon worden; tusschen het 45ste en 60ste jaar 10.9 pCt. meer en daarboven nog 5.1 pCt. meer. Dit geldt voor alle landen. De andere geleerde beroepen maken het doorgaans beter, vooral worden de protestantsche geestelijken zeer oud. De katholieke geestelijken, vooral op hoogen leeftijd, geven daarentegen een hoog sterftcijfer. Onderwijzers en leeraars hebben zeer gunstige cijfers.

De „echtelijke vruchtbaarheid” (het aantal geboorten op 1000 (100? Ref.) gehuwde vrouwen voor het climacterium) is in Duitschland zeer achteruit gegaan. Wel kan nog steeds met VON MOLTKE gezegd worden, dat Frankrijk *dagelijks* een veldslag verliest door in weerbaarheid achteruit te geraken vergeleken bij zijn nabuur, doch de overwinnaars zijn de plattelandbewoners: in de steden wordt Frankrijk de overwinnaar. Het cijfer der „echtelijke vruchtbaarheid” bedroeg, om enkele voorbeelden te noemen:

	In Pruisen.	Te Berlijn.	In Beijeren.	Te Frankfort a/M.	Te Aken.
1872—1875....	30	28.3			
1894—1897....	26.9	16.9	27.2	18.6	30.3